

УДК 323.11: 911. 3 (477)

DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.03.066>| Борисенко В. К., ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1342-2363>, | Скрипник Г. А.

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України, Київ

Етнокультурний регіоналізм та локальні ідентифікаційні практики: геополітичний контекст

Висвітлено питання про сучасні вияви етнокультурного регіоналізму і суспільно-дезінтеграційних тенденцій в Україні, зокрема про негативні наслідки поширення ідеології «політичного русинства» та відповідних ідентифікаційних практик на Закарпатті, що потенційно становлять загрозу політичної дестабілізації у державі. У розвідці стверджується, що ці деструктивні явища не є вислідом об'єктивних процесів еволюції мовно-культурних особливостей регіонально-локальної спільноти, а мотивуються суб'єктивними чинниками, інспірованими геополітичними впливами (йдеться про спекулятивне використання місцевої етнімії як підстави до суспільної дестабілізації, до культивування територіально-відцентрових тенденцій на пограничних землях держави). Метою публікації є висвітлення особливостей мови та етнокультури населення Закарпаття як вислуду регіонально-локального розвитку людності західноукраїнського пограниччя, яка, попри довготривалі іншоетнічні та іншомовні впливи, все ж не втратила своєї української природи.

Ключові слова: етнокультурний регіоналізм, Закарпаття, українці, русини, національність, дезінтеграційні тенденції.

UDC 323.11: 911. 3 (477)

DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.03.066>| Borysenko, V. K., ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1342-2363>, | Skrypnyk, H. A.

NAS of Ukraine Maksym Rylskyi Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology, Kyiv

Ethnocultural Regionalism and the Local Identification Practices: Geopolitical Context

The article is about modern manifestations of ethnocultural regionalism and socially disintegrating tendencies in Ukraine, especially on the negative consequences of the dissemination of the ideology of *political Ruthenianism* and corresponding identification practices in the Transcarpathia, that is potentially a threat of political destabilization in the state. It is asserted in the study, that these destructive phenomena are not the consequence of objective processes of the evolution of linguistic-cultural peculiarities of the local communities, but are motivated by subjective factors, inspired by geopolitical impacts. It is about a speculative use of the local ethnonyms as a reason for social destabilization and cultivation of territorial and centrifugal tendencies on the borderlands of the state. The published work is aimed at the description of the peculiarities of the language and ethnic culture of Transcarpathia population as a result of the regional and local development of the people of the western Ukrainian frontier, who still haven't lost their Ukrainian nature despite long-term foreign ethnic and language influences.

Keywords: ethnocultural regionalism, Transcarpathia, Ukrainians, Ruthenians, nationality, disintegration tendencies.

Актуальність теми дослідження

З огляду на впровадження в Україні системи правових і адміністративно-регулятивних практик місцевого самоврядування в рамках Адміністративно-територіальної реформи, яка дозволяє не лише трансформувати соціально-економічну і господарську сфери, але й підтри-

мувати і розвивати місцеві культурно-освітні проекти, реалізовувати креативні концепції в межах етнокультурної своєрідності регіонів, актуалізується необхідність ґрунтового дослідження мовної та культурно-побутової специфіки пограничних територій. Постає водночас потреба дослідження дезінтеграційного потенціалу культурно-мовної своєрідності регіонів, наявних відцентрових тенденцій у розвитку окремих порубіжних територій (і Закарпаття зокрема) з метою запобігання конфліктогенним процесам і забезпечення суспільної стабільності. Очевидно ж бо, що відсутність належної державної протидії та ігнорування антиукраїнських настроїв і проросійських орієнтацій

частини населення українського Східного порубіжжя послужило однією з надуманих причин, використаних Росією для масштабної військової експансії проти України. Відтак, перед ученими-гуманітаріями гостро постає завдання наукового обґрунтування доконечності реактуалізації державних заходів на утвердження у суспільній свідомості ідеї загальнонаціональної єдності, на сприйняття усією українською спільнотою локальних мовно-етнографічних особливостей населення регіонів країни як невід'ємної і органічної складової цілісної загальнонаціональної моделі української культури (усупереч відцентровим проектам, інспірованими сучасними геополітичними викликами).

Методологія дослідження

Розвідка ґрунтується на основі загальнонаукових та спеціальних методів, а саме: історичної об'єктивності щодо статистичного визначення етнічного складу населення Закарпаття; польових досліджень; узагальнення, аналізу та синтезу, використовуваних для розкриття реального стану

етнополітичних процесів. Наукова новизна полягає у висвітленні специфіки ідентифікаційних практик населення етнокультурного пограниччя на тлі сучасних загальнонаціональних консолідаційних процесів, у виявленні новітніх тенденцій регіонального розвитку людності порубіжжя.

Стан вивчення питання, основні праці

Загрозливі з погляду стабільності і територіальної цілісності держави практики та неоімперські міфологеми вже уможливили порушення норм міжнародного права і мотивували широкомасштабну військову експансію Росії проти України. Викликають стурбованість деструктивні щодо державної безпеки і стабільності в Україні деякі суспільні процеси та дії, що спостерігаються і на західноукраїнському порубіжжі, — йдеться про протиправні рішення окремих громадських організацій і товариств Закарпаття та про антиукраїнську сутність пропагованої ними доктрини «політичного русинства».

Питання історичних витоків, ідейних джерел й сучасних виявів «політичного русинства» Закарпаття висвітлюються у численних дослідженнях учених ХХ—ХХІ ст. Зокрема ґрунтовні огляди і глибокі аналітичні розвідки з даної проблематики належать перу відомого літературознавця та громадського діяча О. Мишанича, який дав правдиву і об'єктивну оцінку антиукраїнської сутності явища [1].

Концепти політичного русинства як реанімованих відголосків геополітичних інтересів першої половини ХХ ст. предметно проаналізовано у працях знаного закарпатського етнолога

М. Тиводара, котрий спростовує концепції адептів «політичного русинства», які вибудовують аргументацію етнічної відмінності закарпатців від українців на підставі локально-регіональної етнімії. Він слушно зазначає, що, по-перше, природа і сутність етнічності не вичерпуються етнімом (самоназвою), а базуються на цілій системі етноідентифікуючих чинників, а по-друге, нині вживаний нібито диференціюючий етнімі «русини» ще у ХІХ — на початку ХХ ст. був спільною самоназвою українців усіх етнічних земель: як на Закарпатті, Лемківщині, так і в Галичині, на Волині, Поділлі та Півдні земель сучасної України [2].

Геополітичний підтекст «русинського питання» і його антиукраїнська спрямованість розкриваються у політологічних публікаціях В. Піпаша, а розлогий огляд історичних назв закарпатського краю, осмислення мовних, етнокультурних та етнODEMOґРАФІЧНИХ процесів й особливостей формування національної самосвідомості закарпатських українців подається у дослідженнях П. Чучки, М. Штеця, М. Зана. Про лінгвістичні містифікації та намагання створити з місцевих закарпатських говірок окрему «русинську мову» переконливо писав відомий етнолінгвіст

Любомир Белей, спростовуючи мовознавчі вгадки місцевих сепаратистів [3]. Історичний контекст функціонування «русинської етності», специфіки етнокультури українців-русинів Галичини й Буковини та ролі православ'я в процесі становлення ідентичності українців-русинів Західної Галичини висвітлюються також у працях Г. Кожолянка, Я. Мокляка, І. Буркута [4].

Сутність ідеології «політичного русинства» і його антиукраїнське спрямування предметно обговорювалися на наукових форумах науково-дослідних установ: в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України (далі — ІМФЕ), в Інституті стратегічних досліджень та в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса. Про дезінтеграційну щодо Української держави парадигму «політичного русинства» — як ідеології та суспільної практики йдеться у публікаціях Г. Скрипник [5], О. Майбороди [6], М. Панчука [7].

Результати дослідження проблеми етногенезу, регіональних етнокультурних та етніфікаційних процесів у середовищі українців-русинів подаються у ґрунтовних працях відомих дослідни-

ків М. Мушинки, Н. та Й. Вархолів, М. Сополіги. Регіональний вимір порубіжної ідентичності та асиміляційні практики у спільнотах русинів-українців Словаччини та Румунії висвітлюється у наукових розвідках О. Курінного, М. Дуйчака, Л. І. Горвата, М. Зана; мовну та культурну політику Словаччини щодо тамтешньої спільноти русинів репрезентують в історичній ретроспективі у своїх працях Ю. Бача, А. Ковач, Ю. Кундрат; історичний контекст стану і перспектив русинського руху в Угорщині й Польщі окреслюють у своїх студіях М. Мозер, П. Леньо, Б. Гальчак. Ідентифікаційні практики українсько-руської людності Америки, еволюція русинської ідентичності української діаспори в цій країні висвітлюються Б. Ажнюком.

Отож, не будемо вдаватися до розлогого історичного екскурсу щодо виникнення і поширення течії «політичного русинства» на Закарпатті, оскільки, як бачимо, відомі вітчизняні та зарубіжні вчені вже неодноразово розкривали його штучний, «геополітично сконструйований» характер і деструктивну антиукраїнську спрямованість; проте з огляду на мету розвідки побіжно все ж згадаємо окремі, ключові постулати цієї антиукраїнської доктрини.

Виклад основного матеріалу

Як відомо, Закарпаття — це прикордонна українська область, яка в силу тривалої бездержавності України та складних політичних, історичних, воєнних подій неодноразово потрапляла під протекцію чужих держав, внаслідок чого виникали різні суспільно-політичні течії і напрями — «русофільство», «москвофільство» та інші. Попри все це, український люд Закарпаття усвідомлював себе єдиним з українством цілої України і за будь-яких обставин прагнув воз'єднатися з «Великою Україною». Про це свідчать хоча б реалії, ближчі до сьогодення: за даними Всесоюзного перепису населення 1989 р. 80,5 % жителів Закарпатської області назвали себе українцями; тоді ж — 98,4 % українців краю назвали рідною мовою українську. За незалежну Українську державу на Всенародному референдумі 1 грудня 1991 р. проголосувало 92,5 % населення Закарпаття.

За Всеукраїнським переписом 2001 р. національний склад Закарпатської області був такий: українці — 80,51 %; угорці — 12,07 %; румуни — 2,56 %; росіяни — 2,47 %; роми — 1,11 %; словаки — 0,45 %; німці — 0,28 %; білоруси — 0,12 %; євреї — 0,05 %; поляки — 0,04 %; молдовани — 0,04 %; вірмени — 0,04 %; чехи — 0,03 %; болга-

ри — 0,02 %; татари — 0,02 %; (так звані «русини», яких за переписом тоді нараховувалося від 53 до 90 осіб, увійшли до графи — інші) [8]. Відтак, за реальними фактами «русинів», як статистично помітної, чисельно значущої категорії населення, згадані переписи не фіксують.

У новітній час «політичне русинство» (як доктрина та явище) почало офіційно оформлятися з 1990-х рр., з часу розгортання боротьби за розбудову незалежної України. Мотиваційним тригером активізації «русинського руху» цього періоду стало намагання його adeptів скористатися складною суспільно-політичною ситуацією в Україні, використовуючи самоназву незначної частини місцевої людності Закарпаття — «русини» у якості її нібито винятково закарпатського походження й побутування, а відтак — як підставу для кодифікації статусу місцевого населення як буцімто іншої (відмінної від української) нації. Однак це не витримує жодної критики, хоча б з огляду на те, що ще наприкінці XIX — на початку XX ст. чи не по всій етнічній території України цей термін (русини) використовувався або самостійно (Галичина), або ж паралельно з етнонімом «українці» (як його синонім) для означення етнічно-

сті всіх українців — Поділля, Волинь, Буковина, Південь України тощо. У фундаментальній праці «Національний атлас України» також підтверджено, що етноніми українці й русини вживаються на означення одного українського народу [9]. Отже, йдеться про українську етнонімію та етапність її розвитку; часову нерівномірність, запровадження й функціонування локальних назв на теренах різних історичних земель країни. Існуюче розмаїття локально-регіональної української етнонімії насамперед відбиває різночасові виміри процесів національної ідентифікації та самоусвідомлення населення історико-етнографічних земель, зумовлені як різними природно-географічними ландшафтами та суспільно-політичними й економічними факторами розвитку людності цих територій, так і відмінними етнокультурними впливами сусідніх народів. Про ці непрості перипетії української історії та локаційно-географічну мозаїчність земель писали не лише вітчизняні історики, але й зарубіжні вчені, політики й мандрівники. Ось характеристика, яку склав про Україну XIX ст. визначний учений і мандрівник, основоположник антропогеографії Й. Г. Коль: «Сьогодні одна частина українців за Карпатами в угорській державі, друга в австрійській провінції Галичини, деякі залишилися при Туреччині, інші над горішнім Доном, прилучені до російських губерній. Але головна маса залишилась над Дніпром у черенній Україні» [10].

Саме «черенна Україна» — Середньонадніпрянська земля (з містами Київ, Переяслав і Чернігів) спочатку ідентифікувалася як «Руська земля», «Русь»; звідси ця назва, поступово поширюючись, почала використовуватися чи як збірне поняття «Русь», чи як похідні від нього етнонімічні терміни «русини», «руснаки», «руські люди», «рутени» для означення всього українського населення різних регіонів України і за різних періодів та політичних режимів аж до початку XX ст. включно. Щодо сутності лексеми «рутени» («*rutheni*»), то вона є латинізованою формою лексеми «русини». Зауважимо, що етнонімом «рутени» в латиномовних європейських джерелах називали всіх українців-русинів, а не лише закарпатців.

Назви «Русь» і «русини», (які, як зазначалося, спочатку вживалися стосовно жителів Київського і Переяславського князівств) лише наприкінці XI — на початку XIII ст. поширилися на території інших земель Південної Русі, що перебували в політичних зв'язках чи договірних відносинах з Києвом, витісняючи поступово племінні та

земельні етноніми (самоназви). Початки лексеми «Русь» (похідною від якої є дещо пізніша лексема «русин») заховані в історії раннього середньовіччя [11]. Широке використання етноніма у формі «Русь» / «русин» згадується у джерелах другої половини XVI — початку XVII ст., у суспільно-політичних актах та документах з історії українського козацтва, універсалах Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.), творах української літератури, полемічній літературі та публіцистиці. Ця етнонімічна термінологія широко представлена в джерелах як з Наддніпрянщини, так і з Галицьких земель, що опосередковано свідчить про етногенетичні та етноконсолідаційні процеси в межах українського географічного та історичного порубіжжя.

Широке використання етнонімів «русин», «руснак», «руська людність» трапляється також у збірниках фольклорних записів та в науковій літературі XIX ст. Так, етнонім «русин» зафіксований у збірнику українських приказок і прислів'їв Матвія Номиса, в укладеному за матеріалами Східного Поділля 60-х рр. XIX ст. фольклорному збірнику народних оповідань і казок М. Левченка, народоназва «людність руська» фіксується в збірках народних пісень з Вінниччини та багатьох інших джерелах. Етнонім «русин» трапляється і в текстах народних дум із земель Північно-Східної України.

Навіть представлений нами побіжний огляд літератури і джерел (з історії та ареалів функціонування етнонімів «Русь», «русин») переконує, що в XVII та XVIII ст. географія побутування цих самоназв виходила далеко за межі Закарпаття — їх використовували на Поділлі, у Галичині, на Буковині, у Бессарабії та інших українських історичних землях. До наведених прикладів додамо ще факти такого ж масштабного вживання терміна «руснаки» (як синонімічного поняття до лексем «русини», «рутени», «українці») у XIX — на початку XX ст. на всій території України для етнічного маркування української людності. Зокрема, у працях видатного вітчизняного вченого-етнолога Хв. Вовка, який провів низку спеціальних антрополого-етнографічних експедицій фактично по всій історичній українській території, у тому числі й на землях Галичини, Буковини та Закарпаття, поняття «русини» / «руснаки» використовуються як споріднені, синонімічні для найменування українства. Перший розділ його «Етнографічного нариса» названо «Русини галицької рівнини», а п'ятий — найменовано «Угরоруси або угорські русняки». У цій же праці вчений зазначає, що «русини галицької рівнини, включаючи і північну частину

Буковини, майже нічим не відрізняються від західних волинян і подолян, тим паче, що мова останніх належить до галицьких, або червоноруських, говірок». «...Населення Галичини, Буковини та Угорської Русі, – резюмує дослідник, – маючи певні етнографічні особливості, є цілком українським» [12].

Етнонімом «руснаки» Хв. Вовк широко користується у своїх працях для найменування як переселенців за Дунай (вихідців з різних регіонів України — Поділля, Полтавщини, Херсонщини), так і запорозьких козаків — колоністів земель Добруджі (Задунайська Січ), які переселилися в гирло Дунаю після зруйнування Запорозької Січі. Учений, згідно з тогочасним побутовим слововжитком, використовує не лише іменникову форму «руснаки», але й прикметникові похідні — «руснацька школа», «руснацьке населення», «руснацькі церкви».

Щодо ареалу функціонування та семантичної еволюції етнонімів «русин» / «руснак», то фахівці слушно зазначають, що семантична наповненість цих лексем, як і їх функціонування взагалі у східних слов'ян та у їхніх сусідів, у часовій перспективі змінювалися. За спостереженнями вченого-мовознавця П. Чучки, термін «русин» та його латинізований відповідник *Rutenus* у XIII ст. був відомий не лише на землях, розташованих північніше Карпат, але й на південних їх схилах.

За даними дослідників, на Закарпатті подекуди терміни «русин», «руснак» нерідко вживалися як офіційна назва місцевих українців аж до закінчення Другої світової війни, хоча вже у міжвоєнний період його почав витісняти етнонім «українець». Триваліше побутування етноніма «русин» на периферії етнічної території українців, і зокрема, лише у деяких районах Закарпаття, пов'язано з наслідками складних суспільно-політичних ситуацій й відокремленням людності Закарпаття адміністративно-політичними кордонами від решти українських земель, що гальмувало загальноукраїнські об'єднавчі процеси серед спільноти краю.

Іншим аргументом, що використовується для легітимізації домагання політичної окремішності для русинів-закарпатців, на думку прихильників доктрини «політичного русинства», є нібито

відмінність матеріальної і духовної культури закарпатців від української. Проте вже за часів незалежності з'явилося чимало ґрунтовних досліджень вчених-лінгвістів, географів, етнографів та істориків Закарпаття, які спростовують подібні твердження. Вони на значному польовому й документальному матеріалі розкривають особливості та загальнонаціональні риси етнокультури українців-русинів Закарпаття як невід'ємної складової української моделі етнокультури, джерельно доповнюючи й концепційно підсилюючи здобутки попередників — учених кінця XIX — початку XX ст. — І. Франка, Хв. Вовка, Ю. Жатковича, І. Панькевича, В. Гнатюка, Ф. Потушняка та ін.

Характер житлобудівної традиції та особливості громадського й матеріального побуту українців-русинів (одяг, народне харчування, господарські заняття) висвітлені в дослідженнях М. Тиводара, Ю. Гошка, Я. Тараса, В. Коцана, які представляють широку доказову базу української етнічності закарпатського населення.

Переконливими фактами щодо українських етнічних витоків населення Закарпаття є численні зразки його духовної творчості — пісні, звичаї, обряди, вірування, легенди, перекази, казки, приказки та інші форми усної народної творчості. Саме ці зразки обрядової культури та перлини усної народної творчості промовляють про своїх творців і їхню етнічність зі сторінок численних фольклорних збірників і народознавчих праць І. Панькевича, Ф. Потушняка, М. Лучкая, О. Зілинського М. Мушинки та ін.

Серед аргументації на користь нібито законності домагання політичної окремішності русинам адепти «політичного русинства» називають специфіку місцевої розмовної говірки, яка, безперечно, має діалектні особливості в межах загальнонаціональної літературної мови. Зауважимо, що регіонально-крайову специфіку має також мова населення Полісся, Поділля, Слобожанщини, проте це не може бути обґрунтуванням потреби кодифікації місцевих діалектів цих земель як окремих мов. Відомо ж бо, що не лише українська, а й усі національні мови мають діалектні відгалуження, що фактично є закономірністю для функціонування будь-якої національної мови.

Висновки

Отже, «політичне русинство» як ідеологічний проект — це реактуалізація антиукраїнської доктрини і дезінтеграційної практики, інспіро-

ваних зовнішніми геополітичними чинниками. Нейтралізація згубних наслідків і запобігання реалізації цього антидержавного руху в Україні

з необхідністю передбачає запровадження належних правових механізмів і заходів з боку регуляторних державних структур.

Політизація проблеми «русинської етності» і мовно-культурної своєрідності з метою використання їх для вирішення деструктивних цілей в сучасній Україні видається тим більше непринятною в контексті нинішньої (демократичної і цілком лояльної щодо носіїв локальної етнічності) культурної політики Української держави,

яка відповідає європейським правовим стандартам у цій сфері.

Сучасні етнорегіональні мовно-культурні відмінності серед українства є природними, властивими й іншим народам світу. Вони не мають конфліктогенного характеру, оскільки попри існування локальної своєрідності, домінуючою в межах всіх українських етнічних земель є загальноукраїнська модель культури, мови та ментальності.

References [Література]

1. Myshanych, O. (1992). Carpathian Ruthenianism: Its Sources and Evolution in the 20th Century. Kyiv. 55 p. [in Ukrainian]. [Мишанич О. Карпаторусинство: його джерела і еволюція у ХХ ст. Київ, 1992, 55 с.]
2. Tyvodar, M. (2011). Ethnography of Transcarpathia: Historical-Ethnographic Essay. Uzhhorod. 410 p. [in Ukrainian]. [Тиводар М. Етнографія Закарпаття: історико-етнографічний нарис. Ужгород, 2011. 410 с.]
3. Belei, L. (2017). Ruthenians' Separatism. Nation Formation in Vitro. Kyiv. 392 p. [in Ukrainian]. [Белей Л. Русинський сепаратизм. Націєтворення in vitro. Київ, 2017, 392 с.]
4. Burkut, I. (2009). Ruthenians: the Past and Present. Chernivtsi. [in Ukrainian]. [Буркут І. Русинство: минуле і сучасність. Чернівці, 2009, С. 28.]
5. Skrypnyk, H. (2013). Ruthenians is an Ethnonym, which should Unite Ukrainians. In: Hanna Skrypnyk, editorial board's chairperson. Ukrainians-Ruthenians: Ethnolinguistic and Ethnocultural Processes in the Historical Development. NAS of Ukraine. International Association of Ukrainianists, Maksym Rylskyi IASFE. Kyiv. P. 1–8. [in Ukrainian]. [Скрипник Г. Русини — етнічний знак, що має об'єднати українців // Українці-русини: етнолінгвістичні аспекти та етнокультурні процеси в історичному розвитку. Київ, 2013. С.1–8.]
6. Maiboroda, O. (1999). "Political Ruthenianism." Transcarpathian Version of Peripheral Nationalism. Kyiv: *The Centre of the National Security Studies at the National University of Kyiv-Mohyla Academy*, 26 p. [in Ukrainian]. [Майборода О. «Політичне русинство». Закарпатська версія периферійного націоналізму. Київ. 1999. 26 с.]
7. Panchuk, M. (2021). Political Ruthenianism in Ukraine. *The Studies in Political Science*. Kyiv. P. 27–39 [in Ukrainian]. [Панчук М. Політичне русинство в Україні. Політологічні розвідки. Київ. 2021, С. 27–39.]
8. National Minorities in Ukraine. (2003). Kyiv. P. 44 [in Ukrainian]. [Національні меншини в Україні. Київ, 2003, с.44.]
9. National Atlas of Ukraine (2007) Editor-in-Chief L. H. Rudenko. Kyiv, 435 p. [In Ukrainian]. [Національний атлас України / Голов. ред. Л. Г. Руденко. Київ, 2007. 435 с.]
10. Sichynskyi, V. (1992). Foreigners about Ukraine. Kyiv. P. 193 [in Ukrainian]. [Січинський В. Чужинці про Україну. Київ. 1992. С. 193.]
11. Chuchka, P. (1992). History of the Ruthenian Ethnonym and Its Related. In: Iryna Zhelezniak, Editor-in-Chief. Onomastics of Ukraine of the First Millennium AD: A Monograph. Kyiv, 1992, p. 35. [in Ukrainian]. [Чучка П. П. Історія етнічного знака Русин та його споріднених // Ономастика України першого тисячоліття нашої ери. Київ. 1993, С. 35.]
12. Khvedir Vovk. Ethnographic Essay. In: Hanna Skrypnyk (Editor-in-Chief). *Ethnological Heritage of Khvedir Vovk*. Kyiv, 2012, Book 2, p. 26 [in Ukrainian]. [Хведір Вовк. Етнографічний нарис. Народознавча спадщина Хведора Вовка. Київ. 2012. Кн. 2. С. 26.]

Стаття надійшла до редакції 08.03.2022

For citation [Для цитування]

Борисенко В. К., Скрипник Г. А. Ефективність Етнокультурний регіоналізм та локальні ідентифікаційні практики: геополітичний контекст // *Укр. геогр. журн.* 2022. № 2. С. 66–71. [Українською мовою]. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.03.066>

Borysenko, V. K., Skrypnyk, H. A. (2022). Ethnocultural Regionalism and the Local Identification Practices: Geopolitical Context. *Ukr. Geogr. Zh.*, 2, 66–71. [In Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.03.066>